

El llenguatge

15/VI/1978

La a inicial (I)

La norma gramatical segons la qual cal apostrofar l'article la davant els mots començats en a coneix una excepció: davant aquells mots formats amb el prefix privatiu a com ara **anormalitat** o **asimetria** que precedits de l'article definit en forma apostrofada no es distingirien, en l'expressió oral, dels mots de sentit contrari. Així, escrivint, tal com és preceptiu, **la anormalitat** i **la asimetria** es poden distingir perfectament, en la pronunciació, de **la normalitat** i **la simetria**.

De fet, però, són nombrosos els casos de noms començats en a que, precedits de l'article definit + fins tot de l'indefinit o d'un demostratiu - es poden confondre amb altres noms semblants, que només hi difereixen, o gairebé, en llur forma, per la manca d'aquesta a inicial: **l'abadia** i **la badia**, **l'aventura** i **la ventura**, **l'avinguda** i **la vinguda**, **l'adrogueria** (a ca l'adroguer) i **la drogueria** (on venen drogues), **l'abraçada** (d'afecte) i **la braçada** (d'un nedador, de llenya). I, encara, **l'atenció** i **latensió**. (I si ens permeten de forçar-ho, l'«Avui» i **la vull** (la desitjo), pronunciat, generalment, «la vui».) Però en tots aquests casos, el context desfà habitualment i fàcilment l'ambigüitat o confusió. No se'n sol produir cap, per exemple, quan ens referim a l'abadia de Montserrat i a la badia de Pollença.

En d'altres casos, en canvi, aquest ús habitual de l'article davant certs noms, ha arribat a alterar-ne la forma, originant-ne la creació d'una altra de secundària desproveïda de la a inicial o bé, al contrari, amb l'aglutinació de la a procedent de l'article. Algunes d'aquestes segones formes són admeses i es consideren correcte, però d'altres caldria que fossin evitades rigorosament. Dos noms molt corrents, que han adquirit, per aglutinació, una a que no figurava al mot primitiu, són **arrel** i **aglà** procedents de **rel** i **glà**. El Diccionari normatiu admet totes dues formes per a cada mot i fins i tot en el primer cas considera la forma **arrel** com la principal. D'altres casos de formes dobles, admeses totes dues, són **afrau** (barranc, sot) i **frau** (p), **agram** (p) i **gram**, **arrova** i **rova** (p), **acer** (p) i **cer**, **aixarop** i **xarrop** (p), **amaluc** i **maluc** (p) indica la forma que el Diccionari normatiu considera principal.

Albert Jané